

Esikärsijät

Daniel Nylund

Katso tuoreempia kirjoituksiani; [Teoblogi](#)

“Kärsimystä ei voi välttää; jokainen saa osansa kärsimyksestä, mutta vain jotkut valitaan esikärsijän rooliin. Tehtävä lankeaa niille, jotka viihtyvät joukossa kyllin huonosti kyetäkseen astumaan ulos rivistä ja toimimaan solisteina kärsijöiden kuorossa.” (Torsti Lehtinen Inter Cityn Väinämöinen Kirjapaja-97s. 30)

Tämä kohta sykähdytti. Olen kyllä kuullut esilaulajista. Jokin aika sitten näin jopa upean unen, jossa jonkun varmemman äänen rinnalla, ihan nuotissa pysyen, lauloin stemmoja joihin heikon nuottikorvani varassa en ikinä olisi uskonut pystyväni. Nautin sunnattomasti, kunnes kauhukseni huomasin, että tukiääneni oli hiljentynyt ja lauloinkin ihan yksin. Hetken paniikki ei kuitenkaan vai-
entanut minua, vaan jatkoin laulamista kiitollisena tuolle tuntemattomalle huijarille, joka oli vietellyt minut ylittämään kuvittelemieni resurssien rajat.

Olen kuullut myös itkijänaisista joita edelleenkin Karjalassa pyydetään paikalle antamaan ääntä sille surulle, jolle muilla ei ole sanoja tai rohkeutta pukea ääneksi. He ottavat vanhan perisuomalaisen sisun taakse vangitun hädän itseensä ja tarjoutuvat aukoiksi patoon, josta suru pääsee valumaan. He ovat esi-itkijöitä, jotka opastavat muita matkalla luopumisen erämaahan.

Koskaan en ollut kuullut esikärsijöistä, mutta hetkessä tunnistin tuon sanan takaan tuttuja kasvoja. Tuo sana antoi uutta sisältöä ja merkitystä monelle näkemälleni, ja joillekin kokemalleni kärsimykselle, jotka alun perin ovat näyttäneet niin turhilta ja sattumanvaraisilta.

Mielisairaalaan voi joutua pelkästään siksi, että esittää niin vaikeita kysymyksiä, ettei kukaan osaa niihin vastata. Aidan tällä puolen, terveiden kirjoissa, riutuu monia kellokortin kylkeen teipattuja, jotka eivät enää kysele. Arjen rutiinien uuvuttama ei jaksa taistella apatiaa vastaan, vaan tyytyy istumaan illat sohvassaan ja antaa television elää puolestaan. Ne, jotka eivät tällaiseen elämän irvikuvaan suostu, sairastuvat, elleivät keksi luovempaa vaihtoehtoa.” (s. 31)

Tunnen ihmisiä, jotka eivät suostu siihenkään tuskan puudutukseen, jonka heille niin mielelläni soisin. He eivät suostu minkään viihteen turruttavaan helpotukseen, koska haluavat olla uskollisia sille hädälle, jonka ovat itsessään kohdanneet ja pysyvä yhteydessä siihen kärsimykseseen, jonka ovat lähimmäisissään nähneet. Se on ollut heille liikaa. He eivät ole kestäneet sitä. Jotkut ovat huutaneet sitä mielisairaalan suljetulla osastolla, koska kukaan muukaan ei ole sen kuulemista kestänyt.

Heitä ajatellessani terveyden ja sairauden kategoriat ovat mielessäni menneet auttamattomasti sekaisin. Jotkut kaikkein sairaimmista ovat minusta näyttäneet ainoilta tuntemiltani selväpäisiltä, ja jotkut kaikkein terveimmät ovat herättävät kysymyksen mikä onkaan umpisoikeus.

”Kunpa saisin kärsiä itseni terveeksi,” huokaa Pentti Saarikoski Nuoruuden päiväkirjoissaan (1984).

”Olen impotentti pelle, joka on kiinnitetty nastoilla kahden maailman väliseen seinään.” (s.45)

Oliko hän yksi suomalaisen uskonnollisuuden ja seksuaalisuuden väliseen ristiriitaan itsensä naulinnut esikärsijä? Kuoliko hän kristillisen kulttuurin ja seksuaalisuuden väliseen väkivaltaiseen ristiriitaan? Auttoiko se ketään löytämään sovintoa näiden keskenään taistelevien voimien välillä?

En tiedä.